

Komunikat dotyczący prawa do świadczenia pielęgnacyjnego dla rolników

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności

– jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Od 1 stycznia 2013 r., zgodnie z art. 17 ust. 1b ww. ustawy, świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- 1) nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

Zgodnie z art. 3 pkt 22 ww. ustawy, zawierającym definicję zatrudnienia i innej pracy zarobkowej w rozumieniu tej ustawy, osoba będąca rolnikiem pracująca w gospodarstwie rolnym, nie jest osobą zatrudnioną lub wykonującą inną pracę zarobkową w rozumieniu ww. definicji.

Oznacza to, że rolnik, który nie wykonuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej zdefiniowanej w ww. art. 3 pkt 22, niezależnie od wielkości gospodarstwa rolnego, może ubiegać się o świadczenie pielęgnacyjne, gdyż spełnia warunek zawarty w art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, tj. warunek bycia osobą, która w związku z koniecznością sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, nie podejmuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej jednoznacznie zdefiniowanego w ww. art. 3 pkt 22 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Należy podkreślić, że organy administracji publicznej realizujące świadczenia rodzinne, w tym świadczenie pielęgnacyjne, zgodnie z zasadą legalizmu wyrażoną w art. 6 Kodeksu postępowania administracyjnego, zobowiązane są działać na podstawie przepisów prawa – w opisanym przypadku na podstawie przytoczonych wyżej, bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, a nie kierować się rozstrzygnięciem sądu administracyjnego czy też samorządowego kolegium odwoławczego wydanym w indywidualnej sprawie i tylko w tej sprawie wiążącym.

Indywidualne rozstrzygnięcia sądów administracyjnych nie są źródłami powszechnie obowiązującego prawa, gdyż zgodnie z art. 87 pkt 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia.

Powyższe przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych, przewidujące możliwości otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego przez rolników, pozostają niezmienione od wielu lat i nie były one przedmiotem ostatnich zmian w ustawie o świadczeniach rodzinnych wprowadzonych ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 31 grudnia 2012 r. poz. 1548).

Ww. nowelizacja z dnia 7 grudnia 2012 r., ograniczenie dla rolników wprowadziła jedynie w nowym, obowiązującym od 1 stycznia 2013 r. świadczeniu opiekuńczym – specjalnym zasiłku opiekuńczym. Ograniczenie polega na tym, że zgodnie z art. 16a ust. 8 pkt 1 lit. b) ustawy o świadczeniach rodzinnych, specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów.

Oznacza to, że np. rolnikowi, małżonkowi rolnika lub domownikowi rolnika, w przypadku gdy osoba ta podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r., Nr 50, poz. 291, z późn. zm.), nawet jeśli spełnia pozostałe warunki do specjalnego zasiłku opiekuńczego określone w art. 16a ustawy o świadczeniach rodzinnych, specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje. ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Należy podkreślić, że organy administracji publicznej realizujące świadczenia rodzinne, w tym świadczenie pielęgnacyjne, zgodnie z zasadą legalizmu wyrażoną w art. 6 Kodeksu postępowania administracyjnego, zobowiązane są działać na podstawie przepisów prawa – w opisanym przypadku na podstawie przytoczonych wyżej, bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, a nie kierować się rozstrzygnięciem sądu administracyjnego czy też samorządowego kolegium odwoławczego wydanym w indywidualnej sprawie i tylko w tej sprawie wiążącym.

Indywidualne rozstrzygnięcia sądów administracyjnych nie są źródłami powszechnie obowiązującego prawa, gdyż zgodnie z art. 87 pkt 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia.

Powyższe przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych, przewidujące możliwości otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego przez rolników, pozostają niezmienione od wielu lat i nie były one przedmiotem ostatnich zmian w ustawie o świadczeniach rodzinnych wprowadzonych ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 31 grudnia 2012 r. poz. 1548).

Ww. nowelizacja z dnia 7 grudnia 2012 r., ograniczenie dla rolników wprowadziła jedynie w nowym, obowiązującym od 1 stycznia 2013 r. świadczeniu opiekuńczym – specjalnym zasiłku opiekuńczym. Ograniczenie polega na tym, że zgodnie z art. 16a ust. 8 pkt 1 lit. b) ustawy o świadczeniach rodzinnych, specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów.

Oznacza to, że np. rolnikowi, małżonkowi rolnika lub domownikowi rolnika, w przypadku gdy osoba ta podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r., Nr 50, poz. 291, z późn. zm.), nawet jeśli spełnia pozostałe warunki do specjalnego zasiłku opiekuńczego określone w art. 16a ustawy o świadczeniach rodzinnych, specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje.